

بۆتەۋەى برەو بەھۇشيارى خۇشەويستى بىكەين

ئەرسەلان مەھمۇد

Amk974@yahoo.com

چۆن دەتوانىن دىنبايەكى مەزن وفرەبى تر، لەدنيا بچوك ومەودا كورتهكەى وجودمان بخولقبانين؟.يان بەرھەمھەين و رەخنەگرىكى بابەتى و زالبين بەسەرتىروانىنە جياوازەكانى دەوروبەرەو خويىندەنەو و تىگەيشتن لەديوى ناوہوى خۇمان و بكارىين دياردەو دەرکەوتەكان لەپيناو گەشەپيدانى خۇشەويستى شروڤەبەكەين..

بيگومان ئەگەر ھەستونەستە ئاكارىيەكانمان، بەخۇشەويستى و بۇ خۇشويستىن پەرورەدەو گەشەپينەدەين، ھەلەيە واتىبگەين، بەبى خۇشەويستى دەتوانىن گەشە بەھيزو وزەبى عەقلانىمان بەدين، بەمانايەكى تر ئەودنبايە بەرينو پىر لەبەرئەتە بخولقننن كەشياوہ لەھەلوپىست وكردەوہى ھەرتاكيكمانەوہ بالابكات ..

مرو، ئەوكاتانەى ھەست بەئالۆزى و تىكچىرزان يان مەترسى ليكترازانى ناتەندروستى بارى پەيوەندىەجۆراوجۆرەكانى خودىخۆى لەگەلر دەوروبەر دەكات، بەھۇى كارىگەرى بۇماوہبيەكان، بەويپوہرەى سەرسەختانە پەيوەستين بەھيشتنەوہى بەشىك لەو پىرەنسىپ و دىسپلینە دۇگمايانەى كەخالين لەخۇشەويستى و ئولفەتمان پيوەگرتوون، بى ئەوہى ويستىبىتمان، لەئەوپەرى نائاگايىەوہ، كەوتوينە ھەلپەو خۇگونجاندىكى بىئامان و دريژەدان بەمانەوہو كاركردن، لەسەر پەيوەندىە (مەحرەم كراو نەكراوہ) ئاينى يان كۆمەلايەتى و كولتورىەكان، ئەوہش بەتىكەلكردن وشمولىيەتىكى ئالۆزىكى بۇ گەيشتن بەبنەما لۆزىكىەكانى خۇشەويستى ئەژمار دەكرىت و لەجيدا راستەوخو سۆزىكى ئازەلى بۇتە جيگەرەوہى ئەوہست ونە ستەى كەپىكھاتەو پىكھينەرو راگرى پايەكانى خۇشەويستى و خۇشويستى راستەقینەن..ئەو پەيوەندىانەى لەسەر بنەماى پىكگرتن و گونجاندن و تىكپەراندن، بونىادنراون، چونكە بناغەكەيان بەخۇشەويستى دانەپىژراوہ، مومكىن نيەو راست دەرناچى، ھىواى بىناكردنىكى مەزنتىر، بۇ وجودمانى لەتەكدا ھەلبچننن، ئەوكاتەخۇشەويستى لەناخماندا، دەريايەكى مردووه و لەنەستماندا سىردراوہتەوہ كەنەمانتوانيوہ خۇمان لەبوونەوہرىكى ئازەلى جويىكەينەوہ،

چونكە بەخۇشەويستى و خۇشويستىن ئاسان و تەندروستىر مروڤ، دەتوانى بەرنگارى بنويىنى و بەرگەبگرى و رووبەروبيتەوہ، ئەوكاتەيە دەتوانى ھەم جەنگاوہرىكى شەريف و ھەميش خواست و مافەكانى باشتىر بەدەستبەھيىت، "پاولوكۆيلو" رىگاكانى گەيشتن بەراستقینەو ھەقىقەتى دابەشكردوونە سەرسى تەوہر، ئەوانىش "ھاندانى عەشق، وجودىكى پراكتىكى، تواناى رىكردن" بەومانايەى بىھاندانى خۇشەويستى و پەرورەدەو گەشەپيدانى ھزرى خۇشويستىن، ھەرچەند خاوەنى ھەرچۆرە سەرمایەو پىگە جۆراوجۆرە (سىياسى، ئاينى، كۆمەلايەتى و ھيتد....) كان بىن، بى رەنگدانەوہى خۇشەويستى لەوجودمانداو بى گەيشتن بەو ھەقىقەتەو تواناى ھاوپىكردن، لەگەلدا، وەك ئەوہوايە، لەگەمەيەك بىدورپننن كەزىاتر لەسەركەوتنىشىەوہ نىكبووين، تا لەدورپاندن..

بەو پېوهرە، وجودى مروّف ھەرچىبەك بىت، بى خۇشەويستى وجودىكى ناتەباو ناتەواو و دۇراوہ. ۋەك "بەختيار ەلى" لەتېكىستىكى شىعيرىدا دەلى "ەشق نەمرى خۇى دەداتە ئەوسوارچاكانەى كەلەئەسپەكانيان دانابەزن". واتە ئەوانەى بەخۇشەويستى و ھەربۇئەويش لەداىكبوون و ھىچ ھىزىك ناچار بە سازش و پاشەكشى لەخۇشەويستيان، ناكات .. ئەگەرچى بانگەوازى خۇشەويستى بنەماى بەشىك لەھەمووئايىنە كۆن و نوپكانى مروّفايەتى پېكدەھىنى، سەرەراش ئەو سوارچاكانە، كەمتر بۇ تاك و كۆمەلر و گەلانى لەمەر ئىمەدەر كەوتوون، تائىستاش ھەركەباسى خۇشەويستى دەكەيت، دەگوترى باسى مەسەلەيەكى باسنەكراومان نەكردوہ و پىمانوايە خۇشەويستى كاريكى ئاسان و خۇكردوہ ھەموو مروّفىك بەجۇرىك لەجۇرەكان دركى پىدەكات و لەنەستىدا، جىگرو زىندوہ، بەلام ھەروا سادەو ئاسانىش نىيە لەوہەتتېگەين، كەخۇشەويستى چىبەو چ مانا و مەغزايەكى ھەيە؟! ئايە گونجان و تىكەلبوونە؟! بىان دەستەمۆبى و خۇدورە پەرىزگرتنە لەتوراس و تەويلەى باوہكان؟! بياخود ھەزكردنە بەپلەوپايەى كۆمەلايەتى ياحكومرانى و كۆنترۆلكردن؟! جارى بۆبەشىكمان بۆتە دوورويى و درۆكردن؟! خراوہتە مەوداى حاسلكردنى مرزومەرام و سىكسكردن؟! ھەموومان پىمانوايە، ئاسانە بەرامبەرەكانمان خۇشبويت، بەلام بەپىچەوانەوہ، مەسەلەكە تەمومزاويى و دژوارە، تىگەيشتن لەو ھەقىقەتە، دەمانگەيىتە ئەوياوہرەى كە گرانىيە بەرامبەرەكەت خۇشبويت و ھەروەك چۆن بەپىچەوانەشەوہ راستە، دژوارى و نارۆشنى لەوہدايە وەك

خۇى لەخۇشەويستى تىنەگەيشتتت، خۇشەويست نابيت، ئەگەر تواناى بەشىنەوہى خۇشەويستت نەبىت، ئەگەر خۇشەويستت نەكردبىت و خۇشەويستى نەيكەيت، ئەوہو پىراى ئەوہى خۇشەويستى مومكىن نابىت لەتاكەكەسىكدا بەرجەستەبكرى، ھەموو ئەوانەى تەنھا تاكەكەسىكمان خۇشويستوہو و خۇشەوئى و نەيانتوانيوہ، دەوروبەرەكەيان خۇشبويت، بىان دەستەمۆو ژىردەستەن بىان سەردەستەو خودپەرس و بىئاگان، چونكە خۇشەويستى ھىچكام لەوبوارانە داناپوشى و سەروبەرىكىشى بەوبابەتەوہنىيە، ھەروەك چۆن ئەوانەى بەرامبەرەكانيان خۇشەوئى و خۇيان خۇشناوى، بەشىك لەمروّفە دووفاق و ناراستگۆكان .. ئەو كەسانە ھەرگىز توشى سەرسوپمان نابن، چونكە بەوشيوہىيە بۇزىيان و لەخۇشەويستى دەروان و ئايىنەبىنيان بۇ دنيايەكى مەزنترنىيەو نابىت، لەوہ تىنەگەيشتوون كە خۇشەويستى سەرەتاي خولقاندنى ھەموو ھىكەتتېكەو تواناى پرىنى مەوداجياوازەكان و سنورە نەگۆرەكانى ھەيە، نازانن كە خۇشەويستى پەروشىيەك نىيە لەپىناو و دەبىھىنانى خواست و غەرىزەكان، بەلكو خوليايەو پەيوەندى بە ئاكارو ھەلوئىست و خولقاندنەوہ ھەيە، بەلى خۇشەويستى بۇ ئەوہىيە، يەكەمجار خودى خۇمان لەدەستەدەين و دواچار نەزانراوى نوى بدۆزىنەوہ، خۇشەويستى ھەموو ياسا و رېساكان تىكدەشكىنى و لەجىيدا، رېژىمىك بۇ مروّف سالارى دەخولقېنى و دادەمەزىنى. خۇشەويستى گرنكى بەبالاكردى رۆحى مروّفدەدات و ئەو دەرەفەتەى بۇ مسۆگەردەكات كە تواناشاراوەكانى دەرېخت. ھەربۇيە زۇر گرنگە لەپىناو خۇشەويستىدا، ئەوہندەى بايەخ بە دروستكراو دەستكردەكانى خۇمان دەدەين، ئەوہندەش گرنكى بەشادومانى وگەشەپىدان و پەروەردەى رۇھيمان، بىگومان لەدەرەوہى ھەموو چوارچىوہكان، بەدەين، پىويستى بنەرەتيمان بەوہ ھەيە ھوشيارى خۇشەويستيمان برەو پىدەين، دواچار ئەوہى زۇرتتر يارمەتى باوہرەبەخۇ بوونمان پىدەبەخشى تەنھاو تەنھاخۇشەويستىيە، ئەوخۇشەويستىيە راستەقىنەيەى تواناى گۆرپىنى گەردوون و خولقاندنى دنيايەكى فرەيى ترمان پىدەبەخشى ..